

Šta je to crkveno (ne)domoljublje

Leonardo Beg*

Starokatolički generalni vikarijat Sv. Metoda za Hrvatsku i regiju,
Rab, Hrvatska

Sažetak

Nalazimo se u vremenima kada nam je nerazumijevanje i kaos svakakvih teza postao svakodnevnicom i nečim samorazumljivim. Današnja “Stepinčeva Crkva” savršeno je nesposobna za bilo kakvu ozbiljniju retrospektivu na čelu s onima koji će se, čitajući ovo, odmah prepoznati kao moralni mrtvaci. Oni će i dalje etiketirati sve koji ne misle kao oni a nikada neće postaviti sebi osnovna pitanja o nedosegnutoj savjesti i svijesti. Ne želimo diskutirati sa ‘finim’ brbljavicima koji pokušavaju na jedan umjetan način graditi svoje kretenstvo, zato jer ga u sebi prirodno nose, pa za tim nema potrebe. Današnja je naša društvena stvarnost najviše posljedica duboke moralne krize stepinčeve Crkve. Uzdaajući se u pravdu Božju nadamo se da tako neće biti *ad infinitum* (trajno). Vjerske zajednice imale su u bivšem sistemu mnogo ujednačeniji stav, dok je danas bivšu Komunističku Partiju Jugoslavije zamijenila Rimokatolička Partija Hrvatske tj. Rimskokatolička Crkva. Pravo je domoljublje vezano uz našu glagoljicu, uz biskupe Grgura Ninskog, Jurja Križanića, Josipa Jurja Strossmayera, Mirka Ožegovića, Juraja Dobrile, Antuna Mahnića, Antuna Bonaventuru Jelgića, zatim svećenika Franje Račkog, Mihovila Pavlinovića, Svetozara Rittiga... također Zrinskih i Frankopana itd. Nasuprot njima je čitava plejada onih koji su svojim stavom negativno ocrnili povijesnu zbilju.

* Mons. dr. sc. Leonardo Beg, starokatolički biskup.

Na koji su način crkveni ljudi doprinosili svom narodu ili uništavali svoj narod, pokušat ćemo prikazati ovim kratkim ekspozeom.

Kratki presjek uništenja hrvatske jezičke baštine

Nećemo ovdje ulaziti duboko u povijest i sve to objašnjavati jer bi nam uzelo previše vremena. Ali, naglasio bih kako kroza svu našu hrvatsku povijest protječe jedan dio izdajništva prema svom narodu i domovini. To se dobro vidi i po pitanju glagoljice, odnosno glagoljaškog bogoslužja na staroslavenskom jeziku koje je od strane Rima bilo trajno na meti kao nepoželjno te na silu tolerirano s namjerom da nestane, i nestalo ga je. Danas je glagoljica uglavnom samo u muzejima, spomenicima i udžbenicima. Glagoljica, to neprocjenjivo blago našega jezika, odnosno naše izvorno slovo, sistemski je uništavana, osobito od Splitskih sabora 925. godine u korist latinskog slova. Nemamo ništa protiv latinskog slova, ali je trebalo očuvati jednakopravnost latinskog i glagoljskog, kao što su neki narodi uspjeli sačuvati latinicu i ćirilicu, prvenstveno zahvaljujući autokefalnosti njihovih crkava koje nisu imale pritisaka vanjskih jurisdikcija. Tako je zatiranje naše glagoljice (kulturocid) nastavljeno bez obzira na tada jedincatu povlasticu u svijetu danu od strane pape Inocenta IV. senjskom biskupu Filipu 1248. i benediktincima iz Omišlja na otoku Krku 1252. da mogu vršiti staroslavensko bogoslužje na glagoljici, i bez obzira na kasniju uspostavu katedre za slavenski jezik u Rimu u 18. st. Činjenica je da danas glagoljice više nema kao službenog pisma, dok je u srednjem vijeku ona bila uvelike rasprostranjena i korištena. Danas je promatramo, dakle, u muzeju. I kolikogod da su se popovi glagoljaši trudili očuvati je, zajedno s nekim hvalevrijednim biskupima, npr. s Grgurom Ninskim, zatim u 17. st. splitskim nadbiskupom Stjepanom Kozamom i u 18. st. nadbiskupom Pacificom Bizzom (koji je prethodno bio rapski biskup), kao i zadarskim nadbiskupom Vickom Zmajevićem te nekim drugim zaslužnicima, nije se uspjelo u tome da se glagoljica zadrži kao hrvatsko pismo, a što je zapravo naša narodna sramota. Glagoljica se od 16. st. sve manje koristi da bi 1835. godine prestala biti službeno hrvatsko pismo na račun latinice. Glagoljicu smo trebali očuvati kao službeno pismo uz latinicu, jednako kao što su, kako rekosmo, to uspjeli neki drugi narodi koji su zadržali ćirilicu i latinicu a zbog autokefalnosti svojih crkava.

Kontinuitet isključivosti u Lijepoj našoj

U današnje vrijeme stvari se pokazuju u kontinuitetu isključivosti. Očuvanost rimskokatoličke diktature u našoj zemlji drži kontinuitet. Kao povijesnu ilustraciju toga možemo uzeti zagrebačkog biskupa i ujedno bana Đuru Draškovića iz 16. st., koji je u Hrvatskom saboru isposlovao poseban članak po kojem svako ko je istupio iz rimskokatoličke crkve (u protestantsku) u Kraljevini Hrvatskoj ima biti proskribiran te ne smije posjedovati nikakvih pokretnina ni nekretnina, niti vršiti časne službe ili dobiti neko dostojanstvo. Spomenuti biskup Drašković bio je, poput mnogih njegovih nasljednika, vjerni sluga latinaša. U naše vrijeme ta vjernost stranoj upravi vidi se po slučaju „Dajla“ gdje je zagrebački nadbiskup Josip Bozanić prije bio za talijanske tj. vatikanske interese, nego za interese vlastitog naroda, o čemu će biti više riječi kasnije.

Kakva je danas ta Lijepa naša, odnosno njihova? Lijepa naša nije naša nego njihova, od onih koji su je u ime domoljublja pokrali i rasprodali, dok su u isto vrijeme pribivali svetim misama. Paradoksalno, ali istinito! Hrvatska je do te mjere uništena da od suvereniteta ima još samo zastavu. To je nastavak kontinuiteta domaćeg izdajništva očitovanog bilo kroz crkvu bilo kroz politiku. Mnogi „navjeći“ domoljubi krivi su što je Hrvatska ovdje gdje danas jeste: pokradena, rasprodana i izdana zemlja. Stari termin „domaći izdajnici“ i „kolaboracionisti“ nije nimalo izgubio na svojem značenju jer se bez takvih „sinova Lijepe naše“ (odnosno njihove) zemlju ne bi moglo uništiti do razine do koje je danas uništena: ekonomski, na koljenima, ljudi kopaju po kontejnerima. Za vremena prošle države govorilo se da su „vremena mraka“, govorilo se o domaćim izdajnicima poduprtima bjelosvjetskom politikom, a u današnja „vremena svjetla“ pokazuje se da je to bilo opravdano i proročki rečeno, jer Hrvatska se nije mogla ovako pokrasti bez domaćih izdajnika i bjelosvjetskih tajnih ugovora. Neka me niko krivo ne shvati da ja podržavam neki prošli sistem ili vlast, ne, ja samo želim reći da je taj prošli sistem i vlast u nekim stvarima imalo pravo.

Današnji veliki „domoljubi“ nastavljaju kontinuitet prodaje i uništenja Hrvatske po uzoru na svojeg lidera Pavelića, koji je također Rimskim ugovorima 18. V. 1941. razdao Lijepu našu talijanskim fašističkim okupatorima: Dalmaciju s otocima i dio Kvarnerskog primorja, a Međimurje i Prekomorje kao i područje do Banata Mađarskoj. Toliko

o Pavelićevu, domoljublju i onih koji takvo domoljublje podržavaju. To je taj nastavak razdavanja naše zemlje strancima koji je nastavljen i danas po preživjelim izdajničkim protuhrvatskim elementima, kojima je hrvatski grb istetoviran svuda gdje je to moguće. U Pavelićevoj delegaciji koja je na čelu s Pavelićem predavala „hrvatsku krunu“ savojskom princu, bio je i pomoćni zagrebački biskup Salis Seevis, kao znak da Crkva u Hrvata pomaže taj korak, koji je Mussolini nametnuo okupiranoj zemlji i kvislingu u njoj. Katolički list zagrebačke nadbiskupije pisao je da je tom posjetom Rimu udarena brana prodiranju pravoslavlja, umjesto da je pisao o jasnoj veleizdaji zemlje od strane crkve i politike.

A našu Lijepu domovinu imamo danas upravo – što veliki domoljubi nikako ne žele ni čuti – po Narodnooslobodilačkoj borbi. Naime, temelj hrvatske države postavljen je u Topuskom na Trećem zasjedanju ZAVNOH-a od 8. do 9. 5. 1944, kada se donijela odluka, na osnovu prava na samoopredjeljenje, da se Federalna demokratska Hrvatska, sa svim bitnim atributima državnosti, a polazeći od rezultata zajedničke antifašističke borbe, uključi u ondašnju avnojsku Jugoslaviju. To je temelj današnje Republike Hrvatske. Da nije bilo NOB-a, vratila bi se srpsko-četnička vojska Kraljevine Jugoslavije sa srpskim kraljem Petrom II. Karađorđevićem, čija bi diktatura bila neuporedivo gora od prve. To bi bilo upravo strahovito pogubno za hrvatski narod koji ne bi nikako mogao sprati sa sebe ustašku hipoteku. Hrvatsku bi jednostavno „pojeli“, nestala bi s lica zemlje, a hrvatsvo bi bilo asimilirano. Tako da NOB i odluke ZAVNOH-a imaju nemjerljivu zaslugu za današnju Hrvatsku, bez koje ne bi bila zamisliva današnja Republika Hrvatska kao samostalna država i međunarodni državni subjekt. Tako su četnici, izgubivši u borbi protiv NOB-a, izgubili državu Kraljevinu Jugoslaviju, a koju su htjeli opet vratiti početkom raspada SFRJ, ali nisu uspjeli zbog Domovinskog rata 1991–1995.

Međutim, stalno je u zraku neka tenzija i napetost prošlosti koja nikako da se slegne, tako da Tuđmanova želja za pomirenjem ne biva ostvarena. Dvije hrvatske žive u istim granicama. Zašto? Zato što se ne želi objektivno sagledati povijest a čijoj krivoj slici neupitno kumuje rimskokatolička crkva, prikazujući NOB kao komunističku tvorevinu, a što nije tačno. Naime, NOB je bila antifašistička i sastavljena od ljudi različitih svjetonazora, vjere i nacionalnosti: od ateista, agnostika i vjernika, siromaha i bogatih, intelektualaca i poduzetnika, menadžera, učitelja i profesora, svećenika i drugih koji su se našli u borbi protiv

fašizma. Najveći dio antifašističkih boraca nisu bili komunisti, iako je Komunistička partija organizirala antifašističku borbu, za što joj treba dati objektivno priznanje.

Rimskokatolička crkva tu je stvarala napetost, dakle, poistovjećujući tada kao i danas NOB s komunizmom, a što nije tačno. Oni npr. često govore da su mnogi rimskokatolički svećenici ubijeni bez razloga i to samo zato što su bili Hrvati i što su bili za hrvatsku državu, ali prešućuju da su bili za kvislinšku fašističku Hrvatsku te da su pružali otpor antifašističkim borcima NOB-a. Ta tzv. NDH nije bila država Hrvata nego ustaša, a kao država obuhvaćala je samo dio Hrvatske te Bosne i Hercegovine, pa čak je nisu ustaše ni formirale nego su im je proglasili okupatori te iste Hrvatske: nacistička Njemačka i fašistička Italija i to 10. 4. 1941. Gotovo je nevjerovatno da taj dan i danas neki slave u Hrvatskoj. Tako je načelnik Općine Seget Vinko Zulim u petak na 10. 4. 2015. skratio radno vrijeme Općine zbog proslave uspostave NDH te organizirao janjetinu. Što su radila naša pravosudna i policijska tijela, nije mi poznato, ali pretpostavljam ništa. Nadam se da griješim. Ta NDH koju danas eto javno slave neki hrvatski načelnici općina, predala je Talijanima čak i otok Krk, poznat kao bastion glagoljaštva i mjesto najdužeg trajanja staroslavenske službe Božije, dakle temelja hrvatske duhovne i svjetovne kulture. Ali, to načelniku Vinku Zulimu ništa ne znači, i on sebe smatra velikom domoljubom, kao i mnogi drugi – ima li većeg cinizma.

To je taj kontinuitet domoljubnika koji slave sistem koji je izdao zemlju, pa je taj mentalni sklop rasprodaje i krađe zemlje prisutan i danas, a proteže se od davnina, kako smo vidjeli kroz kratku povijest glagoljice. Naravno, ne treba zaboraviti spomenuti da su njemačko-talijanski okupatori u isto vrijeme podržavali i druge kvislinge pa tako i srpske četnike (mihailovićeve, ljotićevce, nedićevce), u Sloveniji Rupnika i druge, pa i na teritoriji tzv. NDH. Interesantna je povijesna stvar da je među rimskokatoličkim klerom bio čak i jedan svećenik – četnik. Četnici su, naravno, usko saradivali s fašistima, boreći se protiv NOB-a i očekujući povratak Kraljevine Jugoslavije.

Tako su i danas nastavili domoljubi svoje domoljublje uz podršku rimskokatoličke crkve bez koje se ništa ne može događati u ovoj zemlji. Ali, bilo je i ima u hrvatskoj svećenika domoljuba koji su se borili za Hrvatsku, kao što je bio npr. svećenik Josip Pavlišić, koji je poslije Drugog svjetskog rata postao riječko-senjski nadbiskup. On je u toku

Drugog svjetskog rata bio župnik u selu Glogovici kod Pazina. Od samog početka otpora Kraljevini Italiji zbog okupacije Istre, saradivao je s NOB-om. U mnogočemu je doprinio sjedinjenju Istre s matičnom zemljom Hrvatskom. Čuvena je propovijed nadbiskupa mons. Pavlišića u kojoj je govorio o sjedinjenju Istre s Hrvatskom. Tom prilikom je rekao:

„Sam Bog nam je pomogao da je došlo do sjedinjenja Istre s matičnom zemljom, Hrvatskom. Ali ni dragi Bog nam ne bi bio pomogao da nije bilo Tita i Narodnooslobodilačke vojske koja je Istru oslobodila.“²

Mons. Josip Pavlišić za gradnju bogoslovskog sjemeništa u Rijeci, danas zvanog „Ivan Pavao II.“ (a u kojem sam ja proveo gotovo šest godina), dio novca za gradnju tražio je od maršala Tita, a što mu je ovaj i dao. Tako je, vidimo, Tito pomogao gradnju rimskokatoličke bogoslovije. Tito je bio protiv crkve prvenstveno zbog njena miješanja u politiku, osobito u Drugom svjetskom ratu u kojem je znatno djelovala na slabljenju NOB-a. Naravno, Titovo komunističko opredjeljenje isključivalo je i svaki vid religioznosti kako to i piše u programu KPJ iz 1958. gdje stoji:

Članstvo u KPJ nije spojivo s bilo kojim vidom religioznosti.³

Takav komunistički stav bio je kriv jer je nedemokratski i totalitarni, ali drugačije i nije moglo biti s obzirom na komunističku doktrinu. Takav stav partije stvarao je nepovjerenje Crkve prema državi – i obratno – s obzirom da Crkva s takvim antireligijskim stavom nije mogla biti zadovoljna, a što je prirodno. Naime, nijedan vjernik nije mogao istovremeno biti praktički religiozan i ujedno biti u članstvu Partije. To nije mijenjano ni kasnije dolaskom tzv. demokratskog samoupravnog socijalizma. Stav je bio takav: ako si vjernik, ništa od visokih državnih funkcija, ako si u državnim funkcijama, ništa od vjere (osim potajno).

S druge strane, komunisti su imali distancu prema Crkvi zbog stava kakav se može vidjeti u stavu doglavnika dr. Mile Budaka, koji je tvrdio da je dokaz da je hrvatska država kršćanska to što je tamo neki ustaški sastanak započeo s misom. Također, Budak kaže:

² *Novi list*, citirano kod: Ivan FUMIĆ, *U ime istine – Katolička crkva i svećenstvo u II. svjetskom ratu*, Grafocentar, Zagreb, 2010, str. 79.

³ Ivan Fumić, *U ime istine – Katolička crkva i svećenstvo u II. svjetskom ratu*, Grafocentar, Zagreb, 2010., str. 75.

„Ja sam uvjeren da bismo mi nestali, kada ne bismo bili rimski katolici... Ustaški pokret zato i propovijeda osjećaj za tu vjeru, jer je ona bitna sastojina naše duše i temelj ustaškog pokreta... Stoga braćo i sestre, mi i dalje gradimo na temelju te velike vjere našu stvar i našu crkvu... Na tim je temeljima bazirana ideologija ustaškog pokreta.“⁴

Iz ovog je jasno da ni Komunistička partija u Jugoslaviji nije mogla imati neko veće povjerenje u rimskokatoličku crkvu.⁵

Zato treba odvojiti antifaziizam i komunizam, uvijek pri tome znajući da najveći dio antifaziista nisu bili komunisti.

Nadalje, što se tiče crkvenih ljudi koji su pokazali domoljublje u novoj povijesti, imamo također primjer na silu umirovljenog porečko-pulskog biskupa Ivana Milovana u slučaju „Dajla“. Papa Benedikt XVI. suspendirao je mons. Ivana Milovana, biskupa Porečke i Pulske biskupije, zbog spora ‘teškog’ 30 milijuna eura s talijanskim benediktincima oko imovine nekadašnjeg benediktinskog samostana u Dajli. Zatim je imenovao vatikanskog biskupa mons. Santosa Abrila y Castella da u ime Biskupije i Župe Dajla potpiše sporazum o uređenju međusobnih odnosa. Time je papa Benedikt XVI, primijenivši kanonsko pravo, učinio presedan u Hrvatskoj, ali i svjetskoj sudskoj praksi te otvorio Pandorinu kutiju kojom omogućuje svim nekadašnjim stranim vlasnicima crkvenih dobara da ga dobiju natrag nauštrb Hrvatske države i njezinih građana, neposredno narušavajući državni suverenitet. Benediktinci iz Dajle već su dobili 1,7 milijardi lira nakon Osimskih sporazuma od Republike Italije, čime su obeštećeni kao talijanski građani. Budući da su jednom već primili obeštećenje, više na to nemaju pravo, premda ga sada traže drugi put, i to od Župe Dajla i Biskupije, što je pravno neutemeljeno. Porečka biskupija stoga je sve prijavila Državnom odvjetništvu, jer, ističu, ako Benedikt i benediktinci pobijede u ovoj priči, uskoro će veliki dio crkvenog dobra na Jadranu doživjeti istu sudbinu i bit će prepušten Talijanima.⁶ Mnogi su zaključili da je to djelovanje talijanske iridente

⁴ Vidi: *Katolički tjednik*, od 17. 8. 1941, navedeno kod: Viktor Novak, *Magnum crimen*, str. 603–605.

⁵ Posebno kada se uzme u obzir i manje više kontinuiran stav da rimskokatolička crkva ima misiju odbrane zapadne civilizacije od pravoslavlja i od komunizma.

⁶ <http://www.portaloko.hr/clanak/papa-suspendirao-istarskog-biskupa-da-bi-talijanima-dao-zemlju/0/16687/>; pristupljeno 9. IV. 2015.

zaogrnuto crkvenim ruhom.

Ali porečko-pulski biskup mons. Milovan nije se dao podjarmiti nečijim interesima ma koliko oni bili zavijeni u ruho vaticanske svetosti, prozrevši zakulisne igre koje su mu, da je na njih pristao, mogle jednoga dana jamčiti samo status biskupa – izdajnika vlastite biskupije, koju duži i za koju je odgovoran, što mu istarska povijest sigurno ne bi oprostila. S druge strane, kardinal Josip Bozanić, stao je suprotno interesima hrvatskog naroda. Nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić, kao član tročlane kardinalske komisije, pripremio je teren za potapanje Porečke biskupije za vaticanske interese. Nevjerovatno zvuči da je vodeći hrvatski nadbiskup do samoga kraja, čak dan prije nego što je interveniralo Ministarstvo pravosuđa, preko svoga medija *Glasa Koncila* ustrajavao na demonizaciji i uništenju kolege biskupa Milovana. Kako Bozanić za svoje poteze nikome nije odgovoran, njemu se osobno baš ništa neće dogoditi, ali mu ostaje sramotan rejting po kojem će ga pamtili budućnost. Čak neće odgovarati ni za loš imidž Crkve, za koji je on kriv i koji će biti spašen isključivo herojskim Milovanovim držanjem.⁷ Biskup Ivan Milovan onemogućio je da nekadašnji strani vlasnici crkvenih i drugih dobara potencijalno dobiju ta dobra natrag na štetu hrvatske države i njena suvereniteta. Time je biskup Milovan zaustavio Pandorinu kutiju zašto mu treba dati orden. On je narodni heroj a Bozanić narodni izdajnik. Da se to dogodilo u srednjem vijeku, Milovan bi završio na lomači, a u Drugom svjetskom ratu strijeljali bi ga, dok bi Bozanić i u jednom i u drugom slučaju ostvario neku svoju sitnu korist koja mu je prije naroda, brata biskupa i države.

Možemo vidjeti i slučaj vlč. dr. Ivana Grubišića, koji je nakon cijelog života provedenog u rimskokatoličkoj crkvi, kojoj je dao svoj život i djelo, na kraju ostao bez penzije jer su mu je uskratili. Drznuo se, naime, don Ivan misliti svojom glavom, jer mu je na ramenima glava a ne tikva, te doveo u pitanje ugovore između Vatikana i Republike Hrvatske itd.

Negativne posljedice krivog djelovanja crkve

Kada je 18. 12. 1941. fašistička Prefektura Kvarnera donijela odluku o ukinuću starokatoličke crkve sa sjedištem u Sušaku, jer su ti starokatolički svećenici bili od reda antifašisti. To je učinjeno u potpunoj

⁷ Up. <http://www.vecernji.hr/bozanic-gubitnik-u-bitci-kod-dajle-318136>; pristupljeno 9. 4. 2015.

saglasnosti sa zagrebačkim kaptolom, čime je klerofašizam još jednom objelodanjen. Kad je ta odluka o ukinuću starokatoličke crkve u Sušaku objavljena, ustaška štampa likovala je, kao i *Vjesnik biskupije senjske i modruške* koji je tu odluku čak objavio prvi, smatrajući ju još jednom klerofašističkom pobjedom. Toj radosti pridružili su se i klerofašisti Bosne i Hercegovine.⁸ To je kontinuitet te linije netrpeljivosti prema drugim crkvama očitovanoj već 1924. godine, u zaključku rimskokatoličkog episkopata, a na izričiti prijedlog zagrebačkog nadbiskupa Bauera, da se izvrgne ruglu starokatolički biskup Marko Kalogjera.⁹

Današnji hrvatski rimo-šovinizam nadahnjuje se likom Alojzija Stepinca, koji je jasno iskazivao svoju šovinističnost nedvosmislenom isključivošću i netolarentnošću, tako da se to ne može imputirati samo Titu i komunističkoj partiji, osobito u periodu od 1948. do 1954. nego i Stepincu i rimskokatoličkoj crkvi. Tako je npr. Stepinac bio protiv drugih crkava (starokatoličke, pravoslavne i protestantske), dok je protiv starokatoličke javno sasvim otvoreno nastupio. Postoji pet knjiga Alojzija Stepinca koje je vlastoručno vodio za vrijeme svoga biskupovanja. U njima je vidljiva njegova vjerska netolerantnost. Tako u I. knjizi na str. 21. pod datumom 3. i 4. 7. 1934. Stepinac opisuje svoj boravak u Beogradu, povodom Polaganja zakletve kralju Aleksandru, kad je imenovan nadbiskupom-koadjutorom zagrebačkim. Piše da je posjetio sve katoličke župe pa zaključuje:

„Da je veća sloboda i dovoljno radnika, Srbija bi bila za 20 godina katolička.“

Kad je vlada Cvetković-Maček sklopila Trojni pakt s Hitlerom i Mussolinijem, povezavši Kraljevinu Jugoslaviju s nacifašističkim režimom, izbio je ustanak naroda protiv tog ugovora 27. 3. 1941. To Stepinac u knjizi IV. na str. 172. i 173. ovako komentira:

„Duh bizantinizma je nešto tako grozno, da je samo Svemogući i Sveznajući Bog u stanju parirati intrigama i podvalama tih ljudi. Za nas je to nešto nepojmljivo, da se ugovori i obveze kidaju bez ikakvih skrupula.“¹⁰

⁸ *Katolički tjednik*, od 7. 6. i 14. 6. 1942.

⁹ Up. *Narodni list*, od 21. 10. 1945.

¹⁰ Vidi: *Tajni dokumenti o odnosima Vatikana i ustaške NDH*, Biblioteka društva novinara Hrvatske, Zagreb, 1952, str. 23.

Dakle, Stepincu prema ovome nije bilo po volji prekidati pakt s Hitlerom i Mussolinijem. Dan nakon ustanka u Beogradu, protiv Trojnog pakta, Stepinac u svom Dnevniku, knjiga IV. na str. 176. pod datumom od 28. 3. 1941. piše:

„Shizma (pravoslavlje) je najveće prokletstvo Europe, skoro veće nego protestantizam. Tu nema morala, nema načela, nema istine, nema pravde, nema poštenja.“¹¹

U svojoj prvoj knjizi, odnosno dnevniku, u knjizi IV. na strani 205, 206. i 207, pod datumom 27. 4. 1941. bilježi:

„Prvih dana nakon povratka Poglavnika imao je nadbiskup prvi sastanak u nekadašnjim banskim dvorima... Nadbiskup mu je zaželio Božji blagoslov u radu... Poglavnik je, kad je nadbiskup završio, odgovorio da želi u svemu ići na ruku katoličkoj Crkvi. **Rekao je da će istrijebiti starokatoličku sektu... i da neće biti tolerantan prema srpsko-pravoslavnoj crkvi... Iz svega je nadbiskup dobio dojam, da je Poglavnik iskren katolik i da će crkva imati slobodu u svom djelovanju, iako se nadbiskup ne podaje iluziji da bi sve moglo ići bez poteškoća.**“¹²

Pavelić se ovdje udvorava Stepincu po raznim pitanjima. Po pitanju starokatolicizma kao konačni egzekutor starokatoličke crkve koju je Stepinac ocrnjivao i pokušao zaustaviti njezin rad u Kraljevini Jugoslaviji, sada ta njegova želja nalazi ostvarivača u Paveliću, koji kreće u istrebljenje te crkve.

Tako u NDH starokatolička crkva doživljava svoju havariju kada nastupaju dani progona, patnji i mučenja starokatolika. Dana 15. 6. 1941. u župno dvorište crkve Sv. Vida u Šaptinovicima stjerani su svi starokatolički vjernici, opkoljeni puškama i mitraljezom dok su pojedinci rimskokatoličke vjere uzvikivali: „Pucajte, što čekate?“ Crkvu su zaključali, a župne i matične knjige prenijeli u općinu Klokočevci. Prijetnja je glasila: „Bit ćete pošteđeni ako se vratite na rimskokatoličku vjeru.“ Vođeni primjerom mučenika, svi su vjernici ostali čvrsti u starokatoličkoj vjeri. Nakon neuspjelih prijetnji 21. 6. 1941. počinju hapšenja vjernika, te postaju sve intenzivnija. Ustaše pucaju po crkvi i obeščašćuju je te

¹¹ Vidi: *Ibid.*, str. 24.

¹² Vidi: *Ibid.*, str. 31.

uzimaju ključ od crkve kako se tamo ne bi održavalo bogoslužje. Tokom Drugog svjetskog rata stradao je veći broj starokatoličkih svećenika,¹³ a mnogi završavaju i u Jasenovcu.

Stepinac nijednom svojom riječju nije zatražio od ondašnjih vlasti da se zaustavi ovo mahnitavanje prema drugoj crkvi – starokatoličkoj. Ova činjenica očituje netoleranciju prema drugima i drugačijima. Zagrebački nadbiskup čuo je sasvim brutalne izjave Pavelića o drugim crkvama. Ipak, Stepinac na to ne reagira ni pred Pavelićem a niti intimno u svom dnevniku, nekim negodovanjem ili kritikom takvog stava, nego štoviše, u neposrednoj vezi s tom najavom grubog progona opisuje da je dobio „dobar dojam, da je Poglavnik iskreni katolik“.¹⁴ Treba još reći da je maja 1943. Stepinac podnio papi memorandum kojim traži da se papa založi za ustašku NDH da bi ona ostala na životu i poslije rata. U katoličkom listu od 13. 7. 1944. Stepinac kaže:

„Hrvatski narod predstavlja kompetentno mišljenje i stav katoličke crkve, i njezinog episkopata, kome je na čelu zagrebački nadbiskup.“

Ovim se rimskokatolička crkva implicitno proglasila i političkim liderom zemlje.

U današnjoj Hrvatskoj i dalje je na snazi stav najsvetijeg čovjeka crkve Božije u Hrvata, Alojzija Stepinca. To potvrđujemo i iz vlastitoga iskustva. Naime, kada smo u Rabu utemeljivali starokatoličku misiju 2009. godine, rimskokatolički svećenik Krčke biskupije i župnik rapski Mladen Mrakovčić ovako je dočekao tu vijest:

„U medijima je proteklog tjedna najavljeno formiranje starokatoličke crkve u Primorju i na Rabu. Mnogi se pitaju što je to. Radi se o drugoj vjeri. Evo par podataka o starokatolicima koji se mogu pronaći na Internetu. Pametnome dosta!“

Župnik nastavlja:

„Nadbiskup Alojzije Stepinac bio je nepomirljivi neprijatelj starokatolika, smatrajući je ‘truležom na našem narodnom organizmu’.

¹³ Up. *Šaptinovci i starokatolička crkva*, HSC Župa sv. Vida Šaptinovci, Biblioteka Grgur Ninski, Šaptinovci 2007, str. 46–49.

¹⁴ Vidi: *Tajni dokumenti o odnosima Vatikana i ustaške NDH*, Biblioteka društva novinara Hrvatske, Zagreb, 1952, str. 31.

Nastojao je, apelima na vlasti u Kraljevini Jugoslaviji i Banovini Hrvatskoj da ona bude zabranjena.¹⁵

Prema tome, ovdje je na djelu nastavak uništenja starokatolicizma, po uzoru na najsvetiji lik crkve Božije u Hrvata.

Nedugo nakon ovog antiekumenskog teksta župnik je nagrađen počasnom titulom „monsignor“ od strane svojeg nadležnog biskupa Valtera Župana. Omalovažavajući sadržaj u svojim župskim listićima, mogao se naći i po drugim rapskim župama, a vjerovatno i cijele Krčke biskupije. Nekoliko godina kasnije, podigao se na starokatolicizam i biskupski ordinarijat Krk, osudivši ređenje starokatoličkog biskupa koje se dogodilo u Rabu 22. 9. 2012. po svim glasilima.

Također, iz današnjeg odnosa rimskog katolicizma prema starokatolicizmu u Hrvatskoj, možemo navesti i primjer koji se dogodio 21. 9. 2014. našem starokatoličkom svećeniku, inače dr. Ivici Križu (inače, Ivica Križ 4. 12. 2014. proglašen je volonterom godine te mu je župan Zlatko Komadina u hotelu Bonavia u Rijeci dodijelio statuu za najboljeg volontera godine). Naime, kad je vlč. Ivica Križ ušao u rimskokatoličku crkvu Sv. Vida u Prezidu na krštenje svoje nećakinje koja je sakrament primala u rimskokatoličkoj crkvi, sjeo je sasvim normalno s narodom u crkvu u svećeničkoj košulji, s obzirom da je svećenik. Ubrzo ga je uočio rimskokatolički svećenik Riječke nadbiskupije, župnik vlč. Mato Berišić, i zatražio da odmah hitno napusti crkvu jer je to, kako je rekao, naredba riječkog nadbiskupa Ivana Devčića. Vlč. Križ, doveden u vrlo neugodnu situaciju, zajedno sa svojim roditeljima i ostalom obitelji, u čuđenju, odbio je napustiti crkvu. Nekolicina vjernika čestitala je vlč. Ivici Križu na držanju nakon sv. mise izražavajući kako njih u crkvi više ništa ne može iznenaditi.

Ima tu još mnogo sramotnih stvari, poput one kada je u nedjelju 23. 1. 2011. na središnjem ekumenskom slavlju u kapucinskoj crkvi u Osijeku, u okviru Molitvene osmine za jedinstvo kršćana došlo do incidenta kada je tada pomoćni đakovačko-osječki biskup Đuro Hranić u svojstvu domaćina zatražio od starokatoličkog đakona da se udalji i ne sudjeluje u slavlju itd.¹⁶

¹⁵ Župni listić Župe Rab.

¹⁶ Vidi: www.tportal.hr/vijesti/hrvatska/108232/Biskup-udaljio-starokatolicnog-dakona-s-ekumenskog-slavlja.html pristupljeno; pristupljeno 9. 4. 2015.

Prema tome, vidimo da se u hrvatskoj rimskokatoličkoj crkvi rukovode Stepinčevom logikom potpuno stranom Drugom vatikanskom koncilu. Ta Stepinčeva crkva nastavlja se u rimskokatoličkim biskupima, ne samo u netrpeljivosti prema drugim crkvama nego i u potvrdi ultrasdesne ideologije, o čemu dobro svjedoči i biskup Vlado Košić, koji je 6. 6. 2014. radosno dočekaos osuđenog ratnog zločinca Daria Kordića, kojeg je Međunarodni sud za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije osudio na 25 godina zatvora. Međutim, to Košiću ništa ne znači, on radosno grli i plješće ratnom zločincu. Kasnije je upriličena i misa zahvalnica za taj „velebni događaj“ koji je čista blasfemija. Gledajući sve to, mnogi su počeli smatrati da je religija ruganje s Bogom te poticanje nacionalizma, rasizma i mržnje svih vrsta boja i naravi. Naravno, religija je takva ukoliko ne poznaje Boga. Takva je svaka kvazireligija – nakarada i ruglo. To je primjer upravo onoga što crkva ne smije biti!

Tako je bilo i u Drugom svjetskom ratu. Tek kada je Sv. Stolica pod utjecajem ratnih prilika i saznanjima o stravičnim događajima počela mijenjati svoju gotovo neutralnu politiku u odnosu na Berlin, nadbiskup Stepinac zločine ustaša nazvao je nesretnom mrljom za hrvatski narod, a na tu osudu potakla ga je i vijest o smrti rođenog brata kojeg su ubile ustaše. Tako su konačno i Vatikan a kasnije i Stepinac osudili nacističku Njemačku i fašističku Italiju, a kasnije je osudio i rušenje sinagoge u Zagrebu te podržao uspostavu „komunističke“ Hrvatske tj. Jugoslavije, stojeći 1945. na Jelačićevu trgu na tribini uz bok osoba „komunističke“ elite.

Činjenica je da su mnogi hrvatski biskupi radije služili interesima tuđina nego svom narodu, a o čemu između ostalog svjedoči i Biskupska konferencija održana 24. 3. 1945. koja je u poslanici osudila postupke partizanskog pokreta bez kojega ne bi bilo današnje Republike Hrvatske. Zato su u završnim danima rata mnogi protuhrvatski svećenici pobjegli iz zemlje kao i visoki prelati: nadbiskup vrhbosanski Ivan Šarić, biskup ljubljanski Gregorije Rožman i biskup banjalučki Jozo Garić.

Što se tiče suđenja nadbiskupu Stepincu, do toga nije trebalo doći, jer je on samo poslušno provodio politiku Vatikana,¹⁷ zbog čega je uostalom dobio kardinalsku čast a kasnije i titulu blaženika.

Međutim, zbog crkvene netrpeljivosti, Stepinac ne može biti blažen a time ni svet, taman ga takvim proglasili bezbroj puta. Nedostaju mu,

¹⁷ Ivan Fumić, *Ibid.*, str. 66–67.

naime, krucijalne komponente tolerancije prema drugom i drugačijem. Njegov intiman odnos prema drugim kršćanskim crkvama bio je katastrofalan.

Veliki je problem što je klerikalizam u Hrvatskoj odbacio Strossmayerovu misao da je „služenje narodu služenje Bogu“ i umjesto toga postavio tezu da je služenje Rimskoj kuriji, tj. vladi Rimskog pontifika kao svjetovnog poglavara, služenje Bogu. U tome je osnovna oprečnost između shvaćanja velikog narodnog biskupa Strossmayera i onih koji su svjesno i nesvjesno služili ovakvoj tuđinskoj zapovijedi.¹⁸

Današnji odnos prema antifašizmu

Danas traje progon antifašizma u Hrvatskoj, bez obzira što je on samostalna kategorija neovisna o komunizmu te ustavna kategorija za koju se nadamo da neće biti izbačena s Pantovčaka u ropotarnicu povijesti, kao što je izbačen vođa antifašističkog pokreta, veliki maršal Tito. Antifašizam je od desnice prisilno trpljena kategorija, a to je pogrešno. Desnica, naime, misli da je antifašizam Trojanski konj kojim komunizam pokušava prodrijeti i odnijeti im političke bodove. Ali, tome nije tako. Antifašizam nije komunizam, koliko god to neki pokušavali plasirati. Istina je, problem predstavlja što je tu povijesno ispremiješano mnogo stvari, jer je vođa antifašističkog pokreta bio ujedno i komunist – Tito. Međutim, to ne znači da zbog Titova članstva u Komunističkoj partiji treba odbaciti antifašizam i NOB. Ono što je Tito kao vođa antifašističkog pokreta učinio predstavlja trajnu vrijednost i ponos našeg naroda. Zato se nije smjelo dogoditi da vođu antifašističkog pokreta maršala Josipa Broza Tita gospođa predsjednica Kolinda Grabar Kitarić izbaci u muzej, dok je s druge strane, njegov antifašistički pokret ovjekovječen u Ustavu Republike Hrvatske. Htjeli ne htjeli, izgleda da se ništa ne događa bez Maršala, iako je već 35 godina pokojni. To bi se moglo najbolje izraziti riječima: „Pa on nas bre i mrtav čini ludima“, iz filma *Maratonci trče počasni krug*.

Nekima će biti teško to čuti, ali su činjenice takve: **temelj današnje Hrvatske samostalnosti, ovakve kakvu je imamo, Hrvatske, u avnojevskim granicama jeste Tito, sviđalo se to nekom ili ne. Već i zbog toga dužnost je našeg naroda grob pokojnog maršala prenijeti u njegovu i našu rodnu domovinu, jer Hrvatska njemu duguje sebe. Tako je**

¹⁸ Up. Viktor Novak, *Magnum crimen*, str. XIV.

povijest htjela. Zbog toga možemo reći da je više Tito napravio za Hrvatsku nego svi ostali u novijoj povijesti. Tito je, također, govorio o bratstvu i jedinstvu, nasuprot klanju i međusobnom ubijanju između četnika, ustaša itd. Takav Titov stav izuzetno je pozitivan i bio je jedina prava alternativa klanju i ubijanju. U tom smislu, on je širio pozitivnu klimu, te je branio zemlju od domaćih izdajnika i vanjskih sluga, dok danas vidimo rasprodaju zemlje i služenje tuđinu kroz ekonomsku okupaciju koju su nam priredili veliki „domoljubi“ današnjice. To je nastavak te Pavelićeve linije rasprodaje: kao što je on predao Hrvatsku fašistima a govorio o domoljublju i vjeri hrvatskoj, tako i današnji „ljubitelji“ Hrvatske prodaju Hrvatsku, iako redovno prisustvuju sv. misama. Kako onda može NOB biti protubožanski i neljudski? To je jedna shizoidna patologija koja od crnog pravi bijelo. NOB predstavlja najčišću sliku borbe protiv okupatora našeg naroda, a s njime i ostalih naroda koji su u tome učestvovali. Ono što se kasnije događalo, nakon preuzimanja vlasti Komunističke partije Jugoslavije, bilo je iznevjerenje NOB-ovskih i AVNOJ-skih ideala, prvo sa staljinizmom te ukidanjem višestranačja i uvođenjem jednopartijske diktature. To je, doduše, postepeno slabilo te od prvotnog totalitarizma poprimalo sve demokratskiju formu.

Simbioza desnice i rimskog katolicizma

Danas se nastavlja usko vezivanje desnice s rimskokatoličkom crkvom i obrnuto. Prema toj shemi, pravi (H)rvat je rimokatolik, (dok su svi drugi sumnjivi: bilo ateisti, bilo članovi drugih crkava i religijskih pravaca). Taj „čistokrvni Rvat rimskokatolik“ mora biti domoljub, a to znači izlaziti na ulice i trgove i ne poštivati pravni poredak te iste Rvatske i na štetu Rvatske, te redovito posjećivati zagrebačkog nadbiskupa koji je predsjednik najjače političke organizacije u zemlji: rimskokatoličke crkve – on je nesmjernjiv, nema ograničenja trajanja mandata i uvijek je otvorena srca za „desni“ dio Hrvatske, iako mu plaća ide i iz džepova „lijevog“ dijela Hrvatske (pardon, oni kažu ‘nagrada’). Oni svi zajedno mole, tuku se u prsa junačka, plaču i pate protiv svih neprijatelja i neistomišljenika, oni brane zemlju – onu istu Lijepu našu koju su toliko pokrali i izvrgnuli ruglu, upravo lideri iz desnog krila pa je to ravno pravom domaćem izdajništvu (sjetimo se govora o 200 bogatih porodica, sjetimo se velikog domoljubnog generala Zagorca, koji posjeduje pola „Svemira“, sjetimo se velikog premijera i domoljuba Sanadera, kojem je pola familije u popovima i časnim sestrama, da ne nabrajamo ostala

„prsa junačka“ dugih prstiju, i tako dalje i tako bliže. Rekli bi neki: ko je jamio, jamio je, rodijače, a ko nije, ni neće! Najveća je sramota da sad na tim kriminalcima počiva ekonomski temelj ove pokradene i izdane zemlje. To se mažnjavanje i krađa događa uz slušanje radio-propovijedi u kojima neki tuđ i dosadan kretenski glas naklapa kako su za današnje stanje u zemlji krivi komunisti i antifašisti, te laže izglednijim ljudima, nazivajući ih braćom i sestrama. U takvom užasu, križ koji je simbol žrtve i uzvišenosti isprostituirali su u simbol primitivizma, obeščastivši Gospodina Isusa.

To unakaženje križa Kristova vidimo i u nedavnom krštenju generala vojske tzv. Republike Srpske Zdravka Tolimira (pomoćnika za obavještajno-sigurnosna pitanja ratnog zločinca Ratka Mladića, bivšeg zapovjednika vojske bosanskih Srba), koji se stalno krstio dok je slušao presudu Haaškog suda na kaznu doživotnog zatvora zbog genocida i drugih ratnih zločina počinjenih u Srebrenici i Žepi 1995. godine.¹⁹ Krstio se ne zbog kajanja nego prikazujući se kao žrtva za pravoslavlje, kao mučenik za pravoslavlje, a što s pravoslavljem veze nema. Prema tome, isti je to princip svuda, bilo u religijskim, bilo u političkim konotacijama, odnosno političko-religijskim.

Veliki rimskokatolički svećenik i antifašist mons. dr. Svetozar Rittig, koga se rimskokatolička crkva odrekla jer je bio antifašist, pa ga se trajno stidi, svojedobno je rekao:

„Prava će zadaća crkve biti, da uzme veliko rešeto i temeljito pročisti svećeničke redove od krvavih ustaša, jer to zahtijeva Božija pravda, crkveni kanon i cijeli narod.“²⁰

S obzirom na to da se nalazimo na području krčke biskupije, dobro je vidjeti kakav je bio stav krčkog biskupa Dr. Josipa Srebrnića u vrijeme Drugog svjetskog rata. Na to pitanje najbolje odgovara „Odgovor krčkom biskupu na njegovu osudu Narodnooslobodilačkog pokreta“ koju je biskupu Srebrniću poslao spomenuti svećenik mons. dr. Svetozar Rittig. Rittig u tom „Odgovoru“ između ostalog piše:

¹⁹ Vidi: <http://www.24sata.hr/svijet/tolimira-osudili-na-dozivotni-zatvor-zbog-srebrenice-i-zepe-413822>; pristupljeno 10. 4. 2015.

²⁰ *Narodni list*, od 21. 10. 1945.

„Nakon strašnoga krvavoga rata i grdnih zločina, što su ih prošlih godina počinili u našoj domovini Nijemci i njihovi razni sukrvnici, mi hrvatski svećenici stojeći u službi Narodno-oslobodilačkog pokreta, nismo mogli ni u snu pomisliti, da će se naći Crkveni Poglavari, te da će premučavši mukom njemačka, ustaška, i bjelogardijska grozomorstva, osuditi našu oslobodilačku borbu i ustanak! Eto nije nas ni ova gorka čaša minula: krčki biskup Dr. Josip Srebrnić, svojom je okružnicom od 17. novembra 1944. god. prelomio štap nad narodno-oslobodilačkom borbom i nad nama svećenicima koji u ovoj sudbonosnoj uri stojimo uz svoj narod.“²¹

Postavlja se pitanje zašto je biskup krčki Srebrnić napao NOB? Time je jačao okupatorsku silu jer slabljenjem NOB-a jačao je okupator. U NOB-u su najvećim dijelom bili borci koji nisu bili članovi Komunističke partije, pa se njegova osuda ne može pozivati na to. Da NOB kojim slučajem nije pobijedio, šta bi se dogodilo? Vratila bi se Kraljevina Jugoslavija a onda Hrvatske baš ne bi bilo. Tako, ako je Tito za Srebrnića bio zlo, ipak je bio manje zlo od četnika, fašista i nacista, pa ga je već i s te strane trebao podržati. A možda je pisao protiv NOB-a (kao i mnogi danas) jer je bio zavidan Titu i ljubomoran na njega.

Tako se Srebrnić stavio na stranu suprotnu NOB-u, na stranu okupatora, i svojom Okružnicom dodatno radio na destabilizaciji i debalansu NOB-a, unosivši pomutnju u najosjetljivijim trenucima borbe. Zato Ritig u svojem odgovoru biskupu krčkom Srebrniću nastavlja:

„Biskupove su oštre mjere unijele u duše tešku zabunu, a naš javni prosvjed nije dopro u sve krajeve naše Domovine. Našlo se svećenika i redovnika koji se odmetnuše od sv. Kristovog Evandjelja, bratstva i ljubavi među ljudima i narodima vođeni mržnjom uskočiše u tabor Nijemaca i ustaša, prigrabiše s njima oružje te se bore protiv naše Narodno-oslobodilačke vojske i tako postaše njihovi sukrivci u najvećim zločinima. Može li biti teže zablude, veće nesreće za našu Crkvu, veće katastrofe za naš stalež? Mi svećenici u službi naroda slijedimo časne i slavne tradicije velikih crkvenih i narodnih biskupa i svećenika: Strossmayera, Račkoga, Pavlinovića, biskupa Ozegovića i Dobrile, Mahnića i Jeglića. Mi smo ponosni što se nismo iznevjerili

²¹ Mons. dr. Svetozar Ritig: „Odgovor Krčkom Biskupu na njegovu osudu Narodno-oslobodilačkog Pokreta“, Okružni odbor JNOF-a Hrvatske, Zadar, Štamparija „Vijesti“, 1945, str. 3.

ni Crkvi ni svome narodu. Treba pristupiti Narodno-oslobodilačkom pokretu, učlaniti se u narodnu jedinstvenu frontu, prednjačiti u obnovi opustošene i poharane rodne zemlje, plamtiti žrtvom za bolju i veliku budućnost svoga naroda. Biskup Srebrnić optužuje da je Narodno-oslobodilački pokret počinio okrutna djela prema katoličkom svećenstvu, ali ni jedan od njih nije poginuo zato što je bio svećenik, nego zato što se s Nijemcima i ustašama urotio protiv vlastitog naroda. Naš narodni pokret nije započeo ovaj rat.²²

Zaključna razmišljanja

Da nije bilo Tita i antifašističkog pokreta, naša predsjednica Kolinda danas ne bi mogla biti predsjednica Hrvatske, jer Hrvatske ne bi bilo. Vjerske zajednice imale su u bivšem sistemu mnogo ujednačeniji stav, dok je danas bivšu Komunističku partiju Jugoslavije zamijenila Rimokatolička partija Hrvatske tj. rimskokatolička crkva. Pravo je domoljublje vezano uz našu glagoljicu, uz biskupe Grgura Ninskog, Juraja Križanića, Josipa Jurja Strossmayera, Mirka Ožegovića, Juraja Dobrile, Antuna Mahnića, Antuna Bonaventuru Jegliča, zatim svećenika Franje Račkog, Mihovila Pavlinovića, Svetozara Rittiga... također Zrinskih i Frankopana itd. Nasuprot njima, čitava je plejada onih koji su svojim stavom negativno ocrnili povijesnu zbilju.

Činjenice koje govore za sebe ipak će i dalje ostati neprihvatljive mnogim proizvoljnim slušaocima i čitaocima: neka takvi smatraju da je tome najviše kriva porazna slabost njihova uma. Borba za istinu vlastita je onima koje život još nije pomirio s njihovom osrednošću, ili onih koje život još nije naveo da tu svoju osrednjost naslute. Objelodanjivati istinu suprotnost je osrednjosti. Danas u Hrvatskoj imamo diktaturu osrednjosti i redefiniranja prošlosti. Osrednjost na religijskom području očituje se kao pseudoreligija, odnosno izopačeno ruglo i maškara.

Ima doista još uvijek ljudi, dosta glupih, koji nas sumnjiče da su naši stavovi protubožanski zato što jasno odbacujemo tu desničarsku diktaturu i totalitarizam. Njihovo je poimanje božanstva neodvojivo od rimošovinizma. Ta pseudoreligija suptilno se utkala u tkiva mnogih, koji zbog svoje osrednjosti, nisu sposobni da je uopće i naslute. Takva osrednjost sve više raste kad je čovjek nije svjestan, čime je implicitno uzdiže. Hrvatski narod kontaminiran je osrednošću od onih koji mu tu

²² Up. *Ibid.* str. 3.6.8.II.13.

osrednjost imputiraju, zato i nije sposoban nazrijeti činjenice. Nalazimo se u vremenima kada nam je nerazumijevanje i kaos svakakvih teza postao svakodnevnicom i nečim samorazumljivim. Današnja „Stepinčeva crkva“ savršeno je nesposobna za bilo kakvu ozbiljniju retrospektivu na čelu s onima koji će se, čitajući ovo, odmah prepoznati kao moralni mrtvaci. Oni će i dalje etiketirati sve koji ne misle kao oni, a nikada neće postaviti sebi osnovna pitanja o nedosegnutoj savjesti i svijesti. Ne želimo diskutirati s ‘finim’ brbljavicima koji pokušavaju na jedan umjetan način graditi svoje kretentstvo, zato što ga u sebi prirodno nose, pa za tim nema potrebe. Naša današnja društvena stvarnost najviše je posljedica duboke moralne krize Stepinčeve crkve. Uzdajući se u pravdu Božiju, nadamo se da tako neće biti *ad infinitum* (trajno).²³

I da odgovorimo na naslov: Što je to crkveno nedomoljublje? To je veleizdaja zemlje.

Literatura:

- Ivan Fumić, *U ime istine – Katolička crkva i svećenstvo u II. svjetskom ratu*, Grafocentar, Zagreb, 2010, str. 75.
- *Katolički tjednik*, od 7. 6. i 14. 6. 1942.
- *Katolički tjednik*, od 17. 8. 1941, navedeno kod: Viktor Novak, *Magnum crimen*, str. 603–605.
- *Narodni list*, od 21. 10. 1945.
- *Novi list*, citirano kod: Ivan Fumić, *U ime istine – Katolička crkva i svećenstvo u II. svjetskom ratu*, Grafocentar, Zagreb, 2010.
- Viktor Novak, *Magnum crimen*, str. XIV.
- Koča Popović, *Nadrealizam & Postnadrealizam*, (priredio Gojko Tešić), Prosveta, Beograd
- Svetozar Ritig: *Odgovor Krčkom Biskupu na njegovu osudu Narodno-oslobodilačkog Pokreta*, Okružni odbor JNOF-a Hrvatske, Zadar, Štamparija „Vijesti“, 1945, str. 3.
- *Šaptinovci i starokatolička crkva*, HSC Župa sv. Vida Šaptinovci, Biblioteka Grgur Ninski, Šaptinovci, 2007.
- *Tajni dokumenti o odnosima Vatikana i ustaške NDH*, Biblioteka društva novinara Hrvatske, Zagreb, 1952.
- Župni listić Župe Rab

²³ Vidi: Koča Popović, *Nadrealizam & Postnadrealizam*, (priredio Gojko Tešić), Prosveta, Beograd., str. 21–63.

Internetska građa:

- <http://www.portaloko.hr/clanak/papa-suspendirao-istarskog-biskupa-da-bi-talijanima-dao-zemlju/o/16687/>; pristupljeno 9. 4. 2015.
- <http://www.vecernji.hr/bozanic-gubitnik-u-bitci-kod-dajle-318136/>; pristupljeno 9. 4. 2015.
- www.tportal.hr/vijesti/hrvatska/108232/Biskup-udaljio-starokatolickog-dakona-s-ekumenskog-slavlja.html; pristupljeno 9. 4. 2015.
- <http://www.24sata.hr/svijet/tolimira-osudili-na-dozivotni-zatvor-zbog-srebrenice-i-zepe-413822/>; pristupljeno 10. 4. 2015.

Mons. Dr. Leonardo Beg, Old Catholic Bishop

What is church (un)patriotism

Summary

We live in time when incomprehension and chaos of all sorts of theses is a common every day self-contained issue. Today's "Stepinac's Church" is perfectly incapable for any serious retrospective lead by those who, having read this, will instantly recognize themselves as moral dead men. They will still label everybody who does not think as they do, and they will never ask themselves basic questions about unattained conscience and consciousness. We do not want to discuss with "kind" blabbermouths who artificially try to build their own cretinism, for they naturally bear it in within, so there is no need for it. Our social reality is mostly a consequence of a deep moral crisis of Stepinac's Church. With faith in God's justice, we hope that it will not stay *ad infinitum* (permanently). Religious communities had a more unified standpoint in the previous system, while today the former Communist Party of Yugoslavia has been replaced the Roman Catholic Party of Croatia, that is, the Roman Catholic Church. Real patriotism is related to our Glagolitic script, related to bishops Grgur Ninski, Juraj Križanić, Josip Juraj Strossmayer, Mirko Ožegović, Juraj Dobrila, Antun Mahnić, Antun Bonaventura Jelgič, then, priest Franjo Rački, Mihovil Pavlinović, Svetozar Rittig... also Zrinski and Frankopan etc. Contrary to them there is a whole range of those whose attitude negatively painted the historic reality.